

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ**

3 червня 2020р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 21. 05. 2020 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Жирков О. Г. – студент 4-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Мицко І. І. – студентка 3-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку:

С 91 **політико-правові та соціально-економічні виміри** : матеріали всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 3 червня 2020 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2020. 143 с.

УДК 321(477)(063)

держави. Україна в силу історичних традицій, завдяки географічному розташуванню була і буде складовою частиною європейської цивілізації.

Реалізація курсу входження України в Європейський союз відкриває перед нашою країною можливість потрапити в число держав, здатних забезпечити для своїх громадян гідне життя в умовах миру, свободи, демократії, верховенства права.

Але перспективи інтеграції України в систему європейської безпеки знаходяться в прямій залежності від ставлення зовнішніх, міжнародних і внутрішніх факторів. Європейці бажають бачити Україну незалежною, демократичною, процвітаючою державою, і це відповідає прагненням наших громадян.

Література:

1. Врублевський В. Український шлях. Начерки: геополітичне становище та національні інтереси України. Київ, 2007. 426 с.
2. Родіонова І.А. Глобальні проблеми людства. Москва, 2008. 245 с.
3. Чумаков А.Н. Глобализация. Контуры целостного мира : [монография]. М. : ТК Велби ; Проспект, 2005. 432 с.

Лисюченко С. С.

студентка 2 курсу спеціальності «Політологія»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ПСИХОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА

На сьогоднішній день розглядаються різні підходи до феномену лідерства. Характеризуючий підхід виділяє особисті якості лідера, поведінковий підхід вивчає дії лідера і зв'язок цих дій з ефективністю лідерства. Влада і вплив лідера - підхід в дослідженні лідерства, вивчає види влади, зв'язок лідерської

влади з успішністю лідерства. Ситуаційний підхід, що підкреслює важливість таких факторів, як авторитет і свобода дій лідера, а також характер зовнішнього середовища. Теорія харизматичного лідерства - основна увага приділяється якостям лідера і теорія імпліцитного лідерства, де лідерство як суб'єктивно сприймається, а не об'єктивний конструкт.

У політичній психології поняття лідерства – одна з найбільш актуальних тем для вивчення. Тут накопичено достатній обсяг досліджень, концепцій і спроб теоретичного узагальнення. Проте, в вивченні феномена лідерства, на відміну від ряду інших розділів політичної психології, поки ще немає остаточного висновку, який дозволив би коротко підсумувати і узагальнити наявні досягнення, відкинувши свідомо невірні концепції. У різних дослідженнях лідерство характеризується з різних точок зору. Одні автори аналізують індивідуальні особливості лідерів. Інші вивчають відносини між лідером і його послідовниками. Деякі дослідження присвячені обставинам, в яких здійснюється лідерство. Тобто лідерство має багато аспектів.

Одним з найбільш досліджуваних аспектів лідерства є - характеристики лідерів, особистісні відмінності та особливості поведінки лідерів. У дослідженнях лідерства також розглядаються демографічні та особистісні характеристики. У ряді інших робіт основна увага приділяється характеристикам тих, хто слідує за лідером. Успішність лідер залежить від його послідовників. Такі характеристики, як інтелект, мотивація, позиція, гармонійність міжособистісних відносин, розглядаються як фактори, що впливають на поведінку лідера. У деяких роботах вивчаються не лідер і група, а відносини між ними, тобто взаємовплив. Щоб краще зрозуміти феномен лідерства, необхідно визначити його схожість і відмінність з такими близькими поняттями, як «влада» і «особистий вплив».

Деяких дослідників цікавлять чинники ситуації, в яких відбувається взаємодія лідера і членів групи. Різні ситуації вимагають різних стилів поведінки лідера. У сприятливій ситуації лідери акцентують увагу на міжособистісних стосунках і більш доброзичливі до членів групи. Але в несприятливій

ситуації лідери більше орієнтуються на завдання і досягнення загальних цілей. Існують дослідження, присвячені ефективності лідера, успішності виконання лідером своїх функцій. Тут увага акцентується на характеристиках лідера і критерії виявлення ефективних лідерів.

Тож, спробуємо пояснити природу лідерства та виявити фактори, що впливають на появу цього феномена. В цілому, можна виділити кілька теоретичних підходів до пояснення феномена лідерства. Класичним вважається підхід, що підкреслює особисті властивості лідера.

Основні якості, необхідні лідеру в рамках цього підходу: наполегливість у досягненні мети, сильне прагнення до відповідальності і завершення справи, ризикованість і оригінальність у вирішенні проблем, ініціативність, впевненість, здатність впливати на поведінку оточуючих, здатність протистояти розпаду групи. З успішним лідерством пов'язана і мотивація. У дослідженні Мак-Клелланда було виділено три лідерських мотиву: потреба у владі, потреба в досягненні мети і соціальні потреби. Деякі психологи називають серед рушійних сил лідерства компенсаторні(морально-етичні) мотиви - невпевненість в собі і тривожність. Компенсаторним може бути і мотив влади, щоб компенсувати внутрішню невпевненість у собі.

Таким чином, можна зробити висновок, що лідерство вимагає наявності не тільки якоїсь певної риси, скільки групи рис, куди входять впевненість, дружність, свідомість, соціальна сприйнятливості і поведінкова гнучкість. Велике значення має також поєднання властивостей. Факт, що з лідерством пов'язані такі характеристики, як інтелект і наполегливість. В цілому, вроджене лідерство передбачає наявність наступного комплексу рис: впевненість в собі, наполегливість, домінантність і привабливість.

Аналіз досліджень дозволяє зробити висновок про існування комплексу універсальних комунікативно-особистісних властивостей, необхідних людині для того, щоб успішно впливати на інших людей в міжособистісній взаємодії. Соціально-психологічний потенціал особистого впливу

складається з наступних властивостей: легкість і навички спілкування, адаптивність, впевненість, активна позиція у взаємодії, мотиви, досягнення, прагнення знаходиться у соціумі, розуміння співрозмовника і соціальний інтелект.

Природа особистого впливу неоднозначна і проявляється в залежності від темпераменту і типу особистості. Існують основні і компенсаторні(морально-етичні) типи особистого впливу. Найбільш творчими та розвиваючими типами впливу є соціальний інтелект і особистий магнетизм, оскільки дають максимальну задоволеність спілкуванням як людині, яка надає вплив, так і тій на кого цей вплив здійснюється.

У дослідженнях, де простежується зв'язок між особистісними якостями лідера і продуктивністю праці групи, відноситься наступне поняття – харизматичне лідерство. Харизматичний лідер - це чарівна людина, здатна вселяти благоговіння, його точку зору інші знаходять незаперечною. Ознаками харизматичного лідерства може служити віра послідовників в правильність переконань лідера, безумовне прийняття лідера, любов до нього і готовність підкорятися. В теорії харизматичного лідерства основна увага приділяється якостям лідера і підкреслюється важливість величезного впливу лідерів на своїх послідовників. Харизматичні лідери більш ефективні, ніж нехаризматичні, їх відрізняє велика потреба у владі, енергійність, соціальна напористість, орієнтація на успіх, впевненість, самоконтроль, їм притаманні деякі атрибути жіночності і турботливості, а також потреба в змінах.

У кожної людини є уявлення про те, яким повинен бути лідер, і відповідно до цих уявлень вона оцінює реальних лідерів. Дії і поведінку людей, яких вважають «Хорошими» лідерами, зазвичай узгоджується з власною концепцією. Таким чином, «ефективність» лідерства визначається не об'єктивно, а через виправданні очікування.

Хоча для розуміння лідерства використовуються найрізноманітніші підходи, всі вони призводять до спільного висновку: лідерство є складним багатовимірним поняттям і складається з різних взаємозв'язаних структурних елементів. Всі

підходи в розумінні лідерства мають право на існування, але їх недолік – в суб'єктивності і прагненні перебільшити роль якогось компонента за рахунок недооцінки інших.

Література

1. Політологія. Поняття лідерства. URL: <http://gx3000.ru/politologija/ponjattja-liderstva.html>

2. Рудич Ф. Політичне лідерство на пострадянському просторі: методологічний контекст / Ф. Рудич // Політичний менеджмент. Спеціальний випуск. – 2006. – С. 5–14.

Мінева М. В.

студентка 4 курсу спеціальності «Політологія»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ

Одним із найважливіших зовнішньополітичних завдань України є розбудова відносин найвищого рівня із стратегічними партнерами - країнами, що мають пріоритетне значення для нашої держави. Транскордонна співпраця сприяє розвитку добросусідських відносин між державами, є інструментом для досягнення порозуміння між народами, оскільки вона дає змогу вирішити негаразди економічного, соціального характеру, розв'язати проблеми територіальної і комплексно-пропорційної організації регіонів. Україна має великі потенційні можливості у налагодженні прикордонного співробітництва, адже 2/3 областей є прикордонними. В сучасних умовах міждержавних відносин України із рядом сусідніх держав об'єктивно зростає роль прикордонних регіонів у налагодженні міжнародної співпраці.